

NOU 2017: 4 Delingsøkonomien - Muligheter og utfordringer

Utvalg oppnevnt ved kongelig resolusjon 4. mars 2016.

Overlevert 6 februar 2017

Tommy Staahl Gabrielsen, utvalgsleder

Mandatet

- Utrede muligheter og utfordringer med delingsøkonomien
- Utvalget skal vurdere virkninger og konsekvenser for arbeidslivet
 - av flere selvstendige næringsdrivende
 - for samarbeidet i arbeidslivet
 - for rettigheter i arbeidslivet i forhold til arbeidsmiljøloven og ytelser fra folketrygden

Mandatet

- Utvalget skal undersøke reguleringer i enkeltmarkeder der delingsøkonomien er spesielt framtreddende.
 - Foreslå – hvis nødvendig - endringer i reguleringer som følge av ny teknologi.
- Vurdere endringer i reguleringer på tvers av markeder når det gjelder
 - Forbrukerrettigheter og krav til standarder
 - HMS forhold for delingsaktører
 - Ansvarsforhold mellom forbruker, plattform og tilbydere
- Utvalget kan også vurdere behov for regelendringer på skatteområdet.

Muligheter

- Delingsøkonomien er bra for samfunnsøkonomisk effektiv ressursbruk fordi den:
 - Øker konkurransen og gir forbrukerne fordeler
 - Bidrar til innovasjon i markedene
 - Gir nye inntekts- og sysselsettingsmuligheter for befolkningen
 - Gir potensielle positive miljøgevinster

Hovedutfordringer

- Konkurransesforholdene påvirkes av forskjeller i reguleringer.
- Det kan være uklart om deltakerne i delingsøkonomien er ansatte eller oppdragstakere.
- Noen grupper oppdragstakere kan bli utsatt for lav betaling.
- Forbrukervernregler gjelder ofte ikke, eller det kan være uklart om de gjelder.
- Skattereglene på noen områder kan oppfattes som uklare og kompliserte.
- Rapportering og innbetaling av skatt må sikres.

Arbeidslivet

Er det behov for:

- Endring i arbeidstakerbegrepet i arbeidsmiljøloven?
Ny regulering av HMS og arbeidstid for oppdragstakere?
- Utjevning av forskjeller i trygde- og pensjonsspareordninger mellom selvstendig næringsdrivende, frilansere og arbeidstakere?
- Større mulighet for at oppdragstakere kan forhandle kollektivt med drivere av digitale plattformer?

Forbrukerhensyn

Forslag:

- Styrket dialog mellom aktører og myndigheter
 - Utvikle bransjestandarder og normer for beste praksis.
- Forbrukermyndighetene bør gi tydelig veiledning om rettigheter.
- Utvide Forbrukerrådets meklingsstilbud til også å omfatte tjenesteytelser.

Persontransport

- Dagens regulering av drosjemarkedet fungerer ikke tilfredsstillende.
- Flertall for å endre reguleringen for å åpne for nye aktører.
- Det skal stilles krav til kvalitet, sikkerhet og prisinformasjon.
- Skatteinnbetaling må sikres.

Overnatting

- Delingsaktører vil føre til:
 - En utvidelse av overnattingsmarkedet og gi forbrukerne flere valgmuligheter
 - Økt konkurranse som vil gi lavere priser
- Utvalget mener:
 - At det ikke er behov for å begrense tilbudet.
 - At dagens bolig- og bygningsrett er tilstrekkelig.

Skatt og avgift

- Delingsøkonomien må behandles på linje med andre.
- Forslag:
 - Plattformene bør pålegges opplysningsplikt til skattemyndighetene.
 - Skattemyndighetene bør gi veiledning og informasjon, og utnytte digital teknologi til rapportering
 - Forenkling av skattebehandling av småinntekter fra tjenester
 - Ny drosjeregulering krever gjennomgang av bilavgifter.
 - Et flertall går inn for skattlegging av korttidsutleie av egen bolig.